

2009-05-10

Förskolan Fantasia

Tävlingsbidrag 2009

Förskolorna Upptäckarna AB

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Verksamhetsidé.....	3
Ansvarsområde och omfattning	4
Organisation:.....	4
Min ledarskapsidé	5
Viktigt i mitt ledarskap:	5
Enhetens åtaganden.....	6
Åtagande och arbetssätt inom normer och värden	6
Åtagande- och resultat framtagning.....	15
Säkerställa Åtaganden och förväntade resultat	15
Arbetssätt	16
Resursanvändning	16
Kompetensutveckling, tillvaratagande av medarbetarnas kompetens	17
Budget	18
Uppföljning för alla åtaganden:.....	18
Resultat.....	19
Utveckling.....	22
Våra främsta styrkor	23
Våra svagheter	24
Våra möjligheter.....	24
Våra hot	24

FÖRSKOLORNA UPPTÄCKARNA AB

Förskolorna Upptäckarna AB är en enhet som består av fyra förskolor.

Förskolan Fantasia finns på Vantörsvägen 2

129 55 Hägersten tel 08- 646 02 91.

Förskolechef är Berit Ahlin 08-727 00 54.

E-post:

berit.ahlin@forskolornaupptackarna.se

På Fantasia har vi 14 st anställda.

VERKSAMHETSIDÉ

Vår verksamhetsidé är omsorg, lärande och utveckling genom lek och utmaningar som genomförs utifrån de enskilda barnens och barngruppernas behov.

På Fantasia har vi ett arbetssätt, inspirerat av Reggio Emiliass sätt att tänka, där förhållningssätt och innehåll i verksamheten väljs med syfte att stärka barnens utveckling och anpassas till barnens mognadsnivå. Vi skapar en miljö som stimulerar barnen till egen aktivitet och att själva erövra kunskap. Pedagogerna arbetar för att stimulera och utmana barns kreativitet och nyfikenhet. Vi använder oss av projektinriktade arbeten eftersom vi tror att det skapar bra förutsättningar för barnens lärande. Vi anser att barn är kompetenta och lär sig när saker är satta i ett sammanhang där de får träna sig i att utveckla strategier för sitt sätt att tänka och skapa de begrepp de då behöver.

Vi arbetar för att

- Barn och föräldrar ska vara nöjda med förskolan och känna sig trygga i vår verksamhet.
- Barnen ska trivas och fungera i grupp.
- Barnen ska bli sedda och uppmärksammade.
- Barnen ska bli självständiga med stark självkänsla.
- Barnen ska utveckla sin förmåga att visa respekt för allt levande och visa omsorg för sin närmiljö.
- Barn ska få samma möjligheter till allt som erbjuds.
- Barn ska erbjudas goda möjligheter att själva erövra kunskap.

Vi strävar ständigt mot att erbjuda god kvalitet och att skapa förutsättningar där barn och vuxna ska känna delaktighet i denna utveckling.

Förskolan drivs i privat regi sedan 1.1.08 och är belägen i utkanten av Herrängen. Förskolan gränsar till villatomter och skogsområde. Lokalerna består av en fristående byggnad samt intilliggande förråd. Förskolan har stora, ljusa lokaler med plats för 4 avdelningar, 2 avdelningar 1-3 år och 2 avdelningar 3-6 år. Vår gård består av skog, berg och stora gräsytor. Här har vi flera sandlådor, klätterställning med rutschbana, tråttåg, gungbräda samt lektugor . Vi har en fullt utbyggd miljöstation för återvinning.

Våra styrdokument för verksamheten är FN:s barnkonvention, Skollagen, Läroplanen för förskolan (Lpfö 98), enhetens verksamhetsplan 2008/2009, Stockholms stads förskoleplan, jämställdhets- och mångfaldsplan, likabehandlingsplan, sekretesslagen, arbetsmiljölagen, arbetstidslagen, SBA-arbetet, socialtjänstlagen, kris- och beredskapsplan. Vårt uppdrag är att utifrån gällande styrdokument planera, genomföra och utveckla verksamheten. I förskolans verksamhetsplan och kvalitetsgarantier beskriver vi för brukarna vad vi erbjuder och ska göra, varför vi ska göra det och hur vi tänker genomföra det. Brukarinflytande är en viktig och nödvändig del i vårt arbete. Vi har brukarenkäter vartannat år för föräldrarna, en ris och ros pärm där föräldrar kan ge oss feedback med förbättringsförslag. Vi har också föräldramöten, föräldraråd, upptäckarråd och årliga utvecklingssamtal. Vi genomför intervjuer med barnen som vi analyserar och använder i vårt fortsatta arbete.

ANSVARSOMRÅDE OCH OMFATTNING

Verksamheten riktar sig mot barn i åldrarna 1-6 år och deras föräldrar.

På Fantasia har vi för närvarande 68 barn inskrivna fördelade på 4 avdelningar.

Avdelningen **Nifflarna**; för närvarande är 20 barn inskrivna i åldern 3-6 år.

Avdelningen **Huffeln**; för närvarande är 20 barn inskrivna i åldern 3-6 år.

Avdelningen **Gnottarna**; för närvarande är 14 barn inskrivna i åldern 1-3 år.

Avdelningen **Toddlarna**; för närvarande är 14 barn inskrivna i åldern 1-3 år.

ORGANISATION:

Förskolan har 14 medarbetare; fyra förskollärare, åtta barnskötare och ett ek. biträde kök samt en förskolechef.

Arbetet leds av förskolechef, arbetslagsledare och avdelningsansvariga pedagoger tillsammans med alla andra pedagoger på förskolan. I ledningsgruppen ingår förskolechef och arbetslagsledare tillsammans med den andre förskolechefen och arbetslagsledarna i enheten. Förskolecheferna har möte en gång varannan månad med ledningsgruppen och varannan månad med förskolans arbetslagsledare. Alla medarbetare som arbetar i barngrupp benämns i fortsättningen som pedagoger.

Pedagogerna för de fyra enheterna ingår i olika nätverk t.ex. genusgrupp, AG (arbetsgrupp) m.m. där de delger och förmedlar kunskap. Alla pedagoger på förskolan har olika ansvarsområden t.ex.

felanmälan, säkerhetsansvarig m.m. De delger varandra information på morgonmöten och Arbetsplatsträffar (förkortas fr.o.m. nu som Apt.)

Varje avdelning består av ett arbetslag och man samarbetar mycket över avdelningarna i form av tvärgrupper och samplanerade aktiviteter för barnen.

MIN LEDARSKAPSIDÉ

Förutsättning för verksamhetens utveckling:

- Nära ledarskap
- Gemensam och levande barnsyn, ett förhållningssätt som genomsyrar hela enheten
- Glädjen med arbetet
- Stark professionalism inom yrket
- Att allas kompetens tillvaratas
- Vilja till utveckling
- Adekvat utbildning
- Gemensam vision och vikänsla

VIKTIGT I MITT LEDARSKAP:

Det som är viktigt med mitt ledarskap är att jag har en tydlig struktur och en förmedlad verksamhetsidé för hur jag vill arbeta med verksamhetens mål och uppdrag. Alla ska veta vart vi är på väg och vad som gäller. Mina medarbetare har tydliga och raka riktlinjer som de får via ett nära ledarskap, jag finns fysiskt på plats och är tillgänglig. För mig är det viktigt att vara uppdaterad på vad som händer inom förskolan samt vara en lyhörd och delaktig chef som tar ansvar.

De ringar jag vill sprida på vattnet är att förskolorna ska genomsyras av en tro på människors egen förmåga och inneboende kraft där alla ska känna sig delaktiga. Alla ska arbeta för att ha en tillåtande atmosfär där det finns en öppen dialog så att många idéer kommer fram och den bästa idén arbetas vidare med. Vi arbetade fram en tydlig värdegrund med vår första verksamhetsplan, som i sin tur ledde fram till en tydlig verksamhetsidé. Detta skapar även möjligheter för oss att ha bra diskussioner, då vi har en gemensam grund att utgå från.

Jag vill också belysa att kunskap är viktigt, det är också en färskvara som ska uppgraderas kontinuerligt kopplat till våra utvecklingsbehov. För mig är det av största vikt att mina medarbetare känner delaktighet, tar ansvar och får inflytande. Alla tar aktiv del och ansvarar för egen utveckling och för hela vår verksamhet, detta leder till ständiga förbättringar.

Min uppgift som ledare är att bevara och utveckla ett djupgående lärande som ger positiva resultat för andra nu och i framtiden. Jag vill skapa förutsättningar för personalens och barnens lärande, för att det är först tillsammans som vi kan förändra och utveckla. Däremot så är det inte sagt att vi alltid når målet, men vägen dit kan ha gett oss mycket god lärdom.

Jag har infört pedagogiska forum efter varje Apt, då vi diskuterar dagsaktuella händelser och tar upp aktuella ämnen som förskolan just nu arbetar med. Vi har diskussioner i små arbetsgrupper

och i större. Jag lyssnar in vad de tycker att de behöver för att komma vidare i sitt dagliga arbete och ser till att vi får de förutsättningar vi behöver, så att verksamheten kan vidareutvecklas. Pedagogerna följer upp sitt arbete med att delge varandra och mig de resultat de uppnått. De redovisar även skriftligt i utvärderingar/reflektioner om vad de uppnått för resultat och hur vi ska gå vidare. Genom att det finns en tydlig struktur att arbeta efter börjar varje termin med grovplanering, finplanering, reflektion och varje termin avslutas med utvärdering samt reflektion och analys. När man planerar nästkommande termin ska utvärderingen, reflektionen och analysen tas med. Detta gör att verksamheten utvecklas.

Alla pedagoger har egen planeringstid som de förfogar över, de har förtroendet att använda den här tiden som det passar varje enskild individ. En översikt görs över året och en redovisning lämnas in efter året slut. Jag och övriga pedagoger diskuterar gemensamt på Apt, vad vi kan tänkas utveckla och vidareutveckla inom vår verksamhet, efter det köper vi in utbildningar. Vi kopplar ihop vad vi på förskolan behöver för utbildningar, det kan vara både gemensamma och individuella. Efteråt har vi diskussioner på våra pedagogiska forum där vi delger varandra vår nya kunskap och hur vi kan använda det i verksamheten.

Jag vill att vi ska ha en medveten tanke bakom våra beslut och handlingar samt att prioriteringar utgår från barnens behov där vi ska respektera varandra, personal, barn och föräldrar. Det ska vara roligt, tryggt och lärorikt på förskolan.

ENHETENS ÅTAGANDEN

ÅTAGANDE OCH ARBETSSÄTT INOM NORMER OCH VÄRDEN

Vi åtar oss att varje barn ska få trygghet samt lära sig respektera och utveckla en tolerans och empati för andra, andras åsikter och olikheter

FÖRSKOLANS SYFTE OCH MÅL UNDER 2008/2009

Barnen ska få möjlighet att tillsammans med andra träna att diskutera, reflektera, bearbeta och ta ställning i olika etiska dilemman. t.ex. konflikt-situationer, visa hänsyn, vänta på sin tur och dela med sig eftersom det ingår i de dagliga aktiviteterna. För att stärka varje barn att bli trygga och socialt kompetenta ska varje barn under året hålla en samling utifrån sina förutsättningar.

ARBETSSÄTT:

Vi har ett tydligt mottagande av barnen varje morgon och ett tydligt avslut av dagen. Vi skapar fasta rutiner i barnens vardag som gör att barnen får trygghet. Vi har skapat ett gott samarbete mellan pedagogerna och avdelningar för att underlätta lämning och hämtning, då barnen kan vara med annan avdelningspedagog. Vår inskolningsperiod är fokuserad på att få barnen och föräldrarna trygga. Vi är flexibla i inskolningen så det ska passa barnens och föräldrarnas individuella behov. Vi har olika modeller av inskolning individuella, i grupp och överinskolning till annan avdelning. Vi har en dialog med föräldrarna under inskolningen där vi tar hänsyn till både barnens och föräldrarnas behov och åsikter.

Pedagogerna arbetar aktivt i samtal med barnen om sådant som dagligen händer i verksamheten, hjälper barnen att utveckla språk och begrepp samt att använda dessa på ett respektfullt sätt i grupp med andra. Genom att vara goda förebilder och i vårt förhållningssätt mot barnen lyssna in dem, låta dem prata till punkt så förmedlar vi att deras åsikter är viktiga för oss. Vi uppmuntrar och tydliggör när barnen använder sig av dessa färdigheter med andra i lek eller gemensamma aktiviteter. Vi har en bra pedagogtätthet. Vi arbetar med barngruppen kontinuerligt så att de blir trygga med sig själva och varandra. Viktigt är att i samlingen och i det dagliga arbetet få varje enskilt barn att känna sig accepterad och respekterad för dem de är. Vi kommer att låta varje barn få hålla i en samling, med stöd av pedagog och på egna villkor. Vår genusledare förmedlar tips och idéer till oss för hur vi kan arbeta för att ge flickor och pojkar lika möjligheter i lek och lärande. Vi observerar också oss själva efter gemensamma frågeställningar som genuspilot tagit fram som t.ex. att inte använda ordet INTE under en dag. Vi läser facklitteratur som vi gemensamt reflekterar över och har köpt in barnlitteratur som är genusmedveten.

FÖRVÄNTAT RESULTAT:

Trygghet och tillit mellan barnen och mellan barn och vuxna. Genom den trygghet vi arbetat fram vågar barnen fråga, stå för saker man tycker, framföra önskemål, ifrågasätta, ändra ståndpunkt, ställa upp för och stödja någon annan som behöver det och att kompromissa. Detta ser vi genom barnobservationer.

UPPFÖLJNING:

Genom pedagogisk dokumentation och observationer som sammanställts enligt Relations-utvecklingsschema (i fortsättningen kallad RUS-modellen) ser vi i arbetslaget hur vi nått resultat och lägger upp vidare arbetssätt. Vi kontrollerar med en krysslista att barnen haft samling och därefter kommer vi att diskutera om det påverkat barnens förmåga att våga prata inför en grupp.

Vi åtar oss att stärka barnens självkänsla och tillit.

FÖRSKOLANS SYFTE OCH MÅL UNDER 2008/2009

Genom att ha schemalagda zoner på gården förtydligar vi vårt arbetssätt, som är att vara närvarande pedagoger i barnens närhet.

ARBETSSÄTT:

Genom att arbeta individuellt och med barnen i grupp stärker vi deras självkänsla och visar på att de duger. I samlingar och gruppstärkande övningar leker de fram tillit till sig själva och varandra.

Vi hälsar på alla barn när de kommer till förskolan. Vi uppmuntrar barnen på det som de är bra på och sätter in stöd där det behövs. Vi pratar med och lyssnar mycket på varje barn. Vi är närvarande pedagoger som hjälper och stöttar barnen i deras lek. Vi finns alltid tillgängliga i barnens närhet, vi hjälper dem bl.a. med konfliktlösning genom att få igång någon i lek, att hitta en kamrat eller lyssna in vad barnet vill och tillsammans se till att det blir av.

Vi uppmuntrar barnen att hjälpa varandra. Varje barn har rätt att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och att ständigt uppmuntras och stärkas i sitt fortsatta lärande. Vi arbetar för att vi alla ska förebygga och ingripa mot alla former av mobbing och diskriminering. Vi visar på och lär barnen att vara goda kamrater, visa hänsyn och respekt för varandra och varandras olikheter. Vi

har fasta rutiner och aktiviteter för att skapa trygghet och tidsuppfattning för barnen. Vi har delat upp gården i fyra zoner med schemalagd personal för att alltid finnas tillgängliga och ha god uppsikt över barnen.

FÖRVÄNTAT RESULTAT:

Genom vår närvaro och tillgänglighet ge barnen utrymme till självkänsla och tillit. Att barnen leker bra tillsammans, att barnen har flera kamratrelationer under sin tid på förskolan. Genom att pedagogernas schema roterar ute på gården är alla delaktiga, antingen i zoner eller som "rörlig" pedagog.

UPPFÖLJNING:

Genom pedagogisk dokumentation och observationer som sammanställts enligt RUS-modellen ser vi i arbetslaget hur vi lägger upp vidare arbetssätt. Barnen ska våga ta kontakt med den närmaste pedagogen och inte behöva leta efter "sin" avdelningspedagog. Under observationer se hur barnet tar kontakt med andra. Zonerna fördelas på morgonmötet varje måndags morgon.

ÅTAGANDE OCH ARBETSSÄTT INOM UTVECKLING OCH LÄRANDE

Vi åtar oss att utifrån alla barns behov och intressen anpassa innehållet i verksamheten

FÖRSKOLANS SYFTE OCH MÅL UNDER 2008/2009

Vi placerar allt vårt material för barnen lätt tillgängligt.

ARBETSSÄTT:

I tvärgrupperna (åldersindelade grupper) startar vi varje termin med att i samråd med barnen diskutera fram vad det är de vill göra under denna termin. Detta dokumenteras och sparas för att ha som underlag för vår planering. Tillsammans tar vi sedan fram olika områden som vi ska arbeta vidare med. Diskussionen fortsätter sedan tillsammans med barnen. Vi dokumenterar på blädderblock vad barnen önskar att få göra under terminen. Vi spar detta för att sedan utvärderar tillsammans med barnen efter varje termin, efter den planering vi gjort tillsammans. På småbarn observerar vi vad barnen gör och utmanar barnen i det. På storbarn går det att föra bra diskussioner, på småbarn ser vi det genom observationer.

Vi placerar material i barnens höjd väl synligt för att väcka barnens intresse, nyfikenhet och lust att skapa och leka. Vi utmanar genom att ställa frågor, erbjuda olika material m.m. Vi anpassar miljö, material och arbetar för att våra dagliga rutiner ska ge kontinuitet och trygghet utifrån barns mognad och behov. Det är i dessa situationer som en stor del av barns utveckling och lärande sker. För att synliggöra för oss som pedagoger vad som sker i verksamheten, så att vi kan utveckla och förbättra den, arbetar vi med pedagogisk dokumentation. Denna dokumentation gör också att vi tydligt ser varje barns individuella behov och intressen och får bekräftat vad vi gör på ett bra sätt!

Vi arbetar med skapande och konstruktionslek på alla fyra avdelningar, de olika rummen formas efter just det projekt som är aktuellt just nu, det finns rum enbart för byggandet. Vi har också ett rörelserum och en ateljé. På storbarnsavdelningarna finns matematik och skrivarhörnor för att stimulera barnens lärande kring matematik och språk. Vi har ett medvetet arbetssätt kring

matematik och språk i vardagen. Barnen räknar varandra på samlingen och sorterar spontan i sin lek, Barnen har mätt sig själva och följer sin längdkurva med nya mätningar, kontrollerar och ser att dom växt. Vi har ordlådor, sorteringsmaterial, alfabetet både på väggen och på golvet, där dom följer konturerna med fingrarna. Vår ateljé används kontinuerligt för barns spontana idéer kring färg och form. Vi använder vår gård och närmiljö som en viktig del för att stimulera barnens lärande om naturen, allemansätt, årstidslära. Vi har planterat t.ex potatis och följt potatisens väg, från sådd till måltid. Vi uppmuntrar grovmotoriska aktiviteter som att klättra, hoppa, gunga.

Vi erbjuder hemspråksundervisning på förskolan men ser som ett förbättringsområde att arbeta fram ett tydligt policydokument med en handlingsplan som fokuserar på alla barns rätt till språkutveckling.

FÖRVÄNTAT RESULTAT:

Alla barn ska kunna nå materialet. Tillgängligheten ska stimulera barnens intresse, nyfikenhet, lust och glädje att skapa, lära och leka. Barnen tar ett ökat ansvar att plocka fram och plocka undan.

UPPFÖLJNING:

Genom pedagogisk dokumentation och dagliga observationer, ser vi om vi behöver förändra miljön eller vårt arbetssätt. Vi utvärderar tillsammans med barnen under dagen i det dagliga samtalet, i samlingssituationerna. Vi är lyhörda för när de uttrycker önskemål.

Vi åtar oss att varje barn i lek ska utvecklas individuellt och socialt med inspiration av Reggio Emiliapedagogik

FÖRSKOLANS SYFTE OCH MÅL UNDER 2008/2009

Att vi ska vidareutveckla vår pedagogiska dokumentation. Genom den extern handledningen som vi fått öka vårt arbete med att lära oss se och utbyta erfarenheter över avdelningarna för att ta fram den bästa metoden för att se den individuella och sociala utvecklingen. Barnen ska uppmuntras att ta aktiv del av innehållet i sin portfolio.

ARBETSSÄTT:

Vi dokumenterar barnens vistelse, lärande och utveckling i förskolan. Vi dokumenterar i dagboksform på avdelningarna om verksamheten i stort och med digitalkamera. Vi samlar dokumentation kring varje enskilt barn i form av foton, barns teckningar, intervjuer, underlag för olika samtal och andra alster i samlingspärm och/eller Portfolion. Denna dokumentation är en del av underlaget för fortsatt arbete med planering av verksamhetens innehåll.

Vi arbetar projektinriktat i intresse- och tvärgrupper med barnen. Vi utgår från barnens egna idéer och aktiviteter när vi bildar projektinriktade intressegrupper eller grupper utifrån barnens olika behov. Pedagoger stödjer och utmanar barnen genom att tillhandahålla olika material eller aktiviteter i förhållande till barnens utvecklingsnivå och intresse. Pedagogerna beskriver och dokumenterar på barnen genomgångar vad alla barn har för behov som behöver tillgodoses, samt på pedagogers enskilda planeringstid.

Barnen tränar sitt sätt att tänka kring klassificering och sortering. Pedagogens uppgift är då att synliggöra dilemmat, ställa frågor på ett sätt så att barnen får träna att väga för och emot, tänka och diskutera för att kanske i en kompromiss hitta en lösning. Ansvariga pedagoger för olika

barn/gruppers behov utses. Vad innehållet när man arbetar med dessa barn/grupper skall vara avgör. Pedagoger planerar och dokumenterar till nästa barngenomgång. Vi synliggör vad enskilda barn eller grupper behöver för stöd och stimulans i sin utveckling just nu; fin-/grovmotoriskt, språkligt/kognitivt, socialt/emotionellt. När vi arbetar är innehållet i det vi gör lek, skapande, sång och musik, dans och drama, rörelse, utevistelse och litteratur. Med hjälp av handledare från Reggio Emilia Institutet har vi utbildat oss i att synliggöra för oss, barns lärande processer och att använda det som underlag för verksamhetsplanering.

FÖRVÄNTAT RESULTAT:

Att barnen själva och tillsammans tittar i portfolion, kommenterar och reflekterar och ser sitt eget lärande i sin dokumentation. Portfolion finns alltid tillgänglig för barnen. Att pedagogiska dokumentationen för oss pedagoger utvecklas på ett mer ändamålsenligt sätt.

UPPFÖLJNING:

Med pedagogisk dokumentation som underlag bedömera vårt portfolioarbete, våra observationer och reflektioner kring barns lärande för att se hur vi i arbetslaget hur vi lägger upp vidare arbetssätt. Vi följer upp detta på våra avdelningsplaneringar.

Vi åtar oss att varje barn ska delta i ett hälsofrämjande arbete med fokus på kost och rörelse

FÖRSKOLANS SYFTE OCH MÅL UNDER 2008/2009

Att vi fokuserar förskolans projekt kring rörelse och kost, ett arbete som är gemensamt över alla fyra avdelningarna och inkluderar alla barnen.

ARBETSSÄTT:

Vi fortsätter med vårt arbete sedan tidigare år, där vi fokuserat förskolans projekt kring rörelse, ett arbete som är gemensamt över alla fyra avdelningarna och inkluderar alla barnen. Vi arbetar med barnens grovmotoriska utveckling genom att vara i ojämn terräng och hitta på olika utmanande aktiviteter. Barnen tränar därmed sin motorik, kroppsuppfattning och koordination.

Vi har också en årlig rörelsedag, där barnen delas in i grupper över hela förskolan och har stationssystem ute. Dagen avslutas med gemensam korvgrillning. Vi vistas ute varje dag också för att minimera infektionsrisken mellan barnen.

Som en följd av fokuseringen kring hur och när barnen rör på sig har vi blivit medvetna om vikten av bra kosthållning. Ekonomibiträdet går kontinuerligt på vidareutbildningar för att kunna ta till sig nya influenser och idéer. Vi är bra förebilder vid måltiderna. Vi utgår från skolorna i Älvsjö's matsedel, vi använder samma basråvara i så stor utsträckning som möjligt utan att frånga vår förskolas verksamhetsidé. Detta är ett önskemål från föräldrarna som framkommit på förskoleråden. Vi serverar en omväxlande och genomtänkt kost. Frukt och grönsaker serveras dagligen. Vi presenterar detta på ett för ögat vackert sätt och matsedeln finns tillgänglig för föräldrarna på vår hemsida och på alla avdelningar. Vi har tagit bort allt socker som inte behövs i barns vardag. Vi firar barnet på dennes födelsedag genom att servera vanligt mellanmål men barnet blir uppvaktad med ballonger, sång och vacker dukning.

Vi är ute varje dag för att stimulera en allsidig utveckling och för att hålla oss friska. Beroende på innehåll i verksamheten och väderlek är vi ute kortare eller längre stund. Under vinterhalvåret går

vi inte alltid ut på eftermiddagarna men så fort det blir varmare och ljusare utökar vi utevistelsen även på eftermiddagar.

FÖRVÄNTAT RESULTAT:

Att barnen spontant och självmant väljer att röra på sig. Att de äter med god aptit, vågar prova ny mat och väljer grönsaker.

UPPFÖLJNING:

Genom pedagogisk dokumentation, observationer och barnintervjuer. Vid t.ex. valdagen som är för de större barnen 3-6 år, och en gång i veckan när de väljer sina egna aktiviteter, följer vi upp och dokumentera deras val. Genom intervjuerna analysera deras uppfattning av vilka aktiviteter som är populära och väljs av många barn.

Vi åtar oss att alla barn, i behov av särskilt stöd, ska få anpassade insatser så tidigt som möjligt

FÖRSKOLANS SYFTE OCH MÅL UNDER 2008/2009

Vi ska arbeta för att ha levande diskussioner i arbetslaget för att kunna utföra ett så gott arbete som möjligt. Vi har detta som en stående diskussionspunkt vid varje Apt en gång i månaden.

ARBETSSÄTT:

I samarbete med föräldrar vid samtal av olika slag, grundade på den samlade kunskap vi har kring barnen genom observationer och dokumentation om vårt arbetssätt, bestämmer vi gemensamt vilken form av extra insats/stöd behövs. Vi har om behov finns tillgång till handledning för pedagoger. I samråd med övriga instanser t.ex. rehabiliterings-team o.s.v. som finns runt barnen se hur vi tillsammans kan främja barnens fortsatta utveckling. Vi anpassar verksamheten så att eventuell stödpersonal kan ha fler än ett barn som behöver liknande stöd i gruppen. Vi har alltid kontinuerlig och nära kontakt med föräldrarna om det som bestämts i handlingsplanen och om hur barnen utvecklas och se till att barnen har adekvata pedagogiska hjälpmedel.

Varje termin utformas en handlingsplan för varje barn i behov av särskilt stöd som innehåller åtgärd, omfattning och tidsplan/utvärdering.

FÖRVÄNTAT RESULTAT:

Att pedagogerna upptäcker och tillgodoser barnens speciella behov så tidigt som möjligt.

UPPFÖLJNING:

Genom pedagogisk dokumentation, handlingsplaner och observationer, ser vi i arbetslaget hur vi lägger upp vidare arbetssätt. Pedagogerna erbjuder handledning av specialpedagog, föreläsningar, facklitteratur och framförallt de andra pedagogernas kompetens i arbetslaget. I ett nära samarbete med barnets föräldrar diskuteras vidare vårt arbete med barnet.

ÅTAGANDE OCH ARBETSSÄTT INOM BARNS INFLYTANDE

Vi åtar oss att varje barn ska få möjlighet att känna delaktighet i förskolans verksamhet

FÖRSKOLANS SYFTE OCH MÅL UNDER 2008/2009

Vi ska vara lyhörda för allt vad barnen är intresserade av och forma vår verksamhet efter det.

ARBETSSÄTT:

Vi utformar verksamheten så barn får stor möjlighet att vara delaktiga i att utforma innehållet. Under hela dagen samtalar vi med barnen. Många saker de önskar går att genomföra direkt och andra saker måste vänta, men vi ser alltid till att ett gemensamt beslut eller mål tas som barnen är nöjda med. På Fantasia har vi valt att dagligen berätta och dokumentera vad vi gjort i verksamheten istället för att i förväg skriva och sätta upp en planering till barn och föräldrar om vad vi ska göra. Syfte med detta är att skapa handlingsfrihet i tid, innehåll och metoder för att kunna genomföra det vi tänker och vara lyhörda för vad barn vill göra och hur de vill göra saker. Vi låter barnen berätta och framföra sina åsikter, diskutera och vara med i beslut om innehåll. Barnen uppmuntras att säga vad de tycker och tänker både i samlingar och i sina lekar och arbeten. Detta tillgodoses genom att pedagogerna finns med i barnens lekar och aktiviteter. Vid en del av inköpen får barnen vara med och besluta vad vi ska beställa. Vi är lyhörda för barnens tankar, intressen och åsikter och formar vår verksamhet efter det. Vi tycker att det är viktigt att vi vågar lita på att barnen är kompetenta och kan ta egna beslut och ansvar.

FÖRVÄNTAT RESULTAT:

Att barnen aktivt tar del av och är med i vår planering av verksamheten i en tillåtande atmosfär.

UPPFÖLJNING:

Vi diskuterar dagligen verksamheten med barnen för att tillvarata deras spontana intressen. På storbarn har barnen en långsiktig planering över terminen. Genom pedagogisk dokumentation och observationer, barnens intervjuer som vi analyserar och följer upp, ser vi i arbetslaget hur vi lägger upp vidare arbetssätt.

ÅTAGANDE OCH ARBETSSÄTT INOM FÖRSKOLA OCH HEM

Vi åtar oss att ge föräldrarna så goda möjligheter till inflytande och att de ska känna sig trygga med förskolans verksamhet

FÖRSKOLANS SYFTE OCH MÅL UNDER 2008/2009

Att synliggöra för föräldrarna vad som sker i verksamheten genom skriftlig eller muntlig information, både när det gäller det egna barnet och verksamheten

ARBETSSÄTT:

Vi organiserar en inskolning så att barnen och föräldrarna ska känna trygghet. När placeringarna är klara skickar vi ett brev till föräldrarna. Där hälsar vi dem välkomna till oss på Fantasia och inbjuder till ett informationsmöte. Vi skickar sedan kort till barnen där vi berättar vilken dag och tid de ska komma första gången.

Under inskolningen är det viktigt för barnen och föräldrar att få knyta an till pedagogerna. Efter inskolningen görs en överinvänjning på övriga medarbetare. Vi anpassar inskolningstiden, både vad gäller tid i den dagliga vistelsen och som period av inskolning, utifrån barnen och föräldrars behov. Vi erbjuder uppföljningssamtal med alla nya föräldrar 6-8 veckor efter det att inskolningen är klar.

Den pedagogiska dokumentationen är ett sätt att synliggöra för föräldrar vad som sker i verksamheten vilket vi vet skapar trygghet. Denna dokumentation gör det möjligt för föräldrar att föra samtal med oss så att vi kan förbättra, utveckla och få bekräftat att vi arbetar på ett bra sätt! Vi informerar föräldrar vid lämning och hämtning av barnen på förskolan om hur dagen varit. Vi erbjuder alla föräldrar överlämnandesamtal inför övergången till annan avdelning på förskolan Fantasia. När det är klart vilka av barnen som ska gå över till storbarn, bjuds de och föräldrarna in på föräldrakaffe. Där delges de överinskolningsrutinerna som utgår från gruppernas och barnens behov.

Vi erbjuder föräldrar minst fyra föräldraråd per år. Vid läsårsstart får föräldrar datum och tider för samtliga föräldraråd under terminen. Kallelse lämnas en vecka före varje föräldraråd till föräldrarepresentanter och pedagoger. Föräldrar skriver protokoll och distribuerar protokollet från föräldrarådet till barnens hyllor. Pedagogerna på förskolan lägger även in protokollet på hemsidan.

Under 2008 har ett centralt Upptäckarråd bildats för de fyra förskolorna som är med i enheten. Syftet med upptäckarrådet är att diskutera övergripande verksamhetsfrågor med föräldrarna. Minst en representant från varje förskola tillsammans med förskolechefer ska delta.

Vi skriver månadsbrev till föräldrar där vi informerar om verksamheten på den egna avdelningen och på förskolan, månadsbreven finns även på förskolans hemsida. Eventuella frågor från brukarna sker i den dagliga verksamheten, på föräldramöte e d. Vi inbjuder varje höst föräldrar till föräldramöte där vi informerar om verksamheten i stort, hur barngruppen fungerar, eventuella förändringar och vad vi vill prioritera i verksamheten just nu och varför samt ger möjlighet för föräldrar att ställa frågor och framföra önskemål. Pedagoger erbjuder alla föräldrar tid för uppföljning/utvecklingssamtal. Inbjudan innehåller tid och datum samt punkter för samtalet, vars syfte är att uppmärksamma varje barn och gemensamt synliggöra barnens styrkor, intressen, kompetenser och utvecklingsbehov. Vi dokumenterar detta i samråd med föräldrarna samt utvärderar utvecklings/uppföljningssamtal för varje barn i samråd med föräldrar en-två gånger/läsår. Vi dokumenterar barnens vistelse, lärande och utveckling i förskolan och har detta som underlag och arbetsmaterial för pedagogernas fortsatta arbete. En del av denna dokumentation sätts in i barnens Portfolio, som är med i utvecklingssamtalet. Vi har under vårterminen haft en vernissage på Medborgarkontoret för att visa upp vår verksamhet för nya föräldrar.

FÖRVÄNTAT RESULTAT:

Ökad andel föräldrar som anger i enkäten att de har möjlighet till inflytande och känner sig trygga.

UPPFÖLJNING:

Vid sammanställningen av föräldraenkäten 2010 ska vi ha förbättrat vårt resultat och kommit upp till ett snitt av 3,8 av 4,0.

ÅTAGANDE OCH ARBETSSÄTT INOM SAMVERKAN FÖRSKOLA - FÖRSKOLEKLASS

Vi åtar oss att erbjuda överlämnandesamtal till varje barn som börjar i förskoleklass

FÖRSKOLANS SYFTE OCH MÅL UNDER 2008/2009

Vid vårens utvecklingssamtal, med blivande skolbarnet, erbjuds ett överlämnandesamtal mellan tre parter; föräldrarna, förskolans och skolans berörda pedagoger.

ARBETSSÄTT:

Överlämnandesamtalet sker på förskolan. Det föregås av ett utvecklingssamtal med föräldrarna. Föräldrarna har inflytande över samtalet och över vad och hur mycket som man vill att förskolans pedagog skall berätta om barnen. Vi enas kring vilken information vi tycker är viktig att lämna över till mötande verksamhet. Barnen är med en kort stund för att berätta om och visa sin portfolio, barnet tar sedan hem sin portfolio. Pedagogen från förskolan leder samtalet i dialog med föräldrarna. Pedagogen från förskoleklassen har en aktivt lyssnande roll och för anteckningar under samtalets gång.

FÖRVÄNTAT RESULTAT:

Att alla föräldrar ska ha ett överlämnande samtal innan skolstart med skola och förskola.

UPPFÖLJNING:

Genom en checklista kontrollera att alla fått ett samtal.

ÅTAGANDE OCH ARBETSSÄTT INOM MILJÖ

Vi åtar oss att minst 30 % av våra livsmedelinköp ska vara ekologiska. Vi åtar oss att minska vår elförbrukning och tillsammans med barnen källsortera.

FÖRSKOLANS SYFTE OCH MÅL UNDER 2008/2009

Att ytterligare öka andelen ekologiska livsmedel.

ARBETSSÄTT:

Inköpsansvarig handlar minst 30 % ekologiska livsmedel. Vi källsorterar och lämnar till återvinning i förskolans miljöstation med barnen för att de ska se ett sammanhang. Vi samtalar kring vår miljö med barnen. Vi stänger av vattnet efter oss och släcker lampor i de utrymmen vi inte vistas i. Vi är noga med att inte använda fler torkskåp än vad som behövs och att inte låta torkskåpen stå på längre tid än nödvändigt.

Barnen samlar ihop sina matrester för att det ska sorteras i köket för vidare transport med miljöbil till biogasåtervinning. Våra ekonomibiträden har regelbundna möten med de andra tre ekonomibiträden i vår enhet för att berätta och stimulera varandra till bra kost. När vi åker någonstans åker vi kommunalt tillsammans med barnen.

Vi sorterar ut miljöfarligt avfall och omhändertar det på lagstadgat och föreskrivet sätt.

FÖRVÄNTAT RESULTAT:

Att vi ökat andelen ekologiska livsmedel med 5%.

UPPFÖLJNING:

Kontinuerlig uppföljning med förskolechef och ekonomibiträde kök. Inbokade möten var tredje månad. Ekologisk mat redovisas på ett separat konto.

ÅTAGANDE- OCH RESULTAT FRAMTAGNING

Vi avsatte ett helt års Pedagogisk forums tid till att börja arbeta med gemensamma åtaganden. Vi bjöd in utvecklingssekreteraren från förvaltningen för att få bra introduktion och feedback.

Sen började vi gå igenom Lpfö 98 och arbeta fram hur våra åtagande ska vara och vad de betyder för oss i vårt arbetslag. Detta var en lång och arbetsam men rolig tid. Till slut hade vi arbetat fram de åtaganden som vi reviderar varje vår. Varje termin utvärderas våra åtaganden genom en bedömningsmall där pedagogerna får svara på vilken grad vi uppfyllt de åtaganden vi bestämt vi ska ha. Bedömningsskalan är Inte alls, Delvis, I hög grad, Helt. Det finns även plats för förbättringskommentarer. Dessa sammanställs och redovisas tillbaka till personalgruppen som åter igen får ta ställning. Det som framkommer vid analysen är viktigt att diskutera och se vilka åtgärder vi ska ta till för att förbättra och vidareutveckla vår verksamhetsplan (fr.o.m. nu kallad, Vp:n).

När vi reviderar Vp:n väljer vi ut ett nytt område inom varje åtagande som vi fördjupar oss i för året. Vp:n lämnas ut för genomläsning innan vi beslutar om att anta den, är vi inte nöjda återremitterar vi den till AG med synpunkter och AG analyserar och gör om. När vi är nöjda anslås den på föräldratavlorna och mailas till föräldrarädsrepresentanterna för feedback. Kommer det några förslag till ändringar tar vi upp det till diskussion på nästkommande Apt. Det vi skrivit i åtagandena är inte förhandlingsbart, det ska vi göra.

Vi har ett kalendarium innehållande verksamhetsåret och det pedagogiska året för att se till att pedagogerna lägger fokus på rätt uppgift vid rätt tillfälle. Detta dokument revideras av samverkansgruppen i april/maj månad varje år.

SÄKERSTÄLLA ÅTAGANDEN OCH FÖRVÄNTADE RESULTAT

Genom att verksamhetsplanen för året är ett gemensamt framtaget och genomarbetat dokument säkerställer vi att den, Lpfö 98, bedömningsmallen, avdelningarnas egna utvärderingar och reflektioner tas med under grovplaneringen utav kommande års verksamhet.

Vi har planeringstid på dagtid och avdelningsmöten på kvällstid då detta följs upp och utvärderas. Vi har ett tydligt arbete med att efter utvärderingarna som vi genomför också analysera det vi fått

fram, vad såg vi? Hur arbetar vi vidare? Har vi inte uppnått de resultat vi förväntat oss tar vi upp det till diskussion. Vårt arbete är processinriktat d.v.s. vi arbetar efter läroplanens strävandemål, där barnens eget intresse och utveckling styr processen. Vi tar in hjälp av vår förskolechef, andra pedagoger på förskolan eller köper in utifrån om vi inte själva kan lösa olika dilemman som vi stöter på i vår vardag, för att nå de resultat vi har satt upp.

Vi har gemensamma diskussioner om våra stjärn-barn, barn som behöver ses extra av alla vuxna på förskolan och bemötas rätt. Vi har en positiv och tillåtande barnsyn på förskolan som är väl inarbetad hos oss alla. Vi har pedagogiska nätverk där vi reviderar aktuella dokument, vi går återigen ut i våra arbetslag innan allt bestäms för att få med så många synpunkter och idéer som möjligt. I reflektionen och analysen av årets arbete, får vi en grund för fortsatt planering av vidare arbete. Alla dokument och handlingsplaner som vi har, finns dokumenterade och reviderade på sin plats, tillgängligt för alla pedagoger.

ARBETSSÄTT

Vi har en enkät till föräldrarna som ges ut vartannat år, nästa enkät är 2010. 2008 års enkät redovisas under punkt 14.

När vi efter våra utvärderingar och analyser sett hur verksamheten blev under året, använder vi oss ytterligare av en bedömningsmall som utarbetas efter Verksamhetsplanen. Där vi genom ett självskattningsschema utvärderar de olika områdena inom varje delmål. Vi arbetar sedan med bedömningsmallen gentemot utvärderingen/analysen för att kunna se förbättringsområden. Detta har gjort det lättare att utvärdera tydligt. Åtagandena har blivit tydliga och aktuella i vår verksamhet.

Pedagogernas kompetens och utbildning och kontinuerlig fortbildning säkerställer att vi kan bedöma att rätt delar prioriteras och utvecklas i verksamheten. Vi har pedagogiska forum varje månad där vi tar upp aktuella händelser/frågor för att se hur arbetet fortlöper. Vi har även varje månad ett forum för tvärgrupsreflektioner/planeringar för att hela tiden vara uppdaterade att vi är på rätt väg.

Psykosociala enkäten för pedagogerna görs varje år. Redovisas under punkt 15.

Fysisk skyddsronnd som innehåller SBA- arbete, barnsäkerhet, risk-, el-, allergirond görs varje år, handlingsplaner upprättas och åtgärdas.

RESURSANVÄNDNING

För samtliga åtaganden som vi har är pedagogerna vår främsta resurs. Deras förhållningssätt, kompetens och vilja till samverkan med barn, föräldrar och med varandra är vår absoluta främsta styrka. Vi får därigenom en hög grad av måluppfyllelse. Pedagogerna har ett samarbete mellan storbarn-storbarn, mellan småbarn-storbarn och mellan småbarn-småbarn, för att detta ska fungera krävs en bra kommunikation och planering. Vi samarbetar t.ex. kring öppning och stängning av förskolan, vid sjukfrånvaro och ledigheter. Pedagogerna lägger upp sina arbetsscheman efter brukarnas behov av öppethållande och efter hur många personaltimmar per vecka som sammanlagt finns att tillgå. Vi har högsta möjliga bemanning under de timmar på dagen då de flesta barnen är närvarande. Antal pedagoger anpassas efter antal barn på förskolan. Vi har eftersom flera heltidsanställda valt att arbeta färre timmar en anställd som arbetar på plocktimmar.

Vi samarbetar även vid korttidsfrånvaro och ledigheter, hjälper vi varandra över avdelningarna och arbetar över vid behov. Vid frånvaro under längre tid anlitar vi vikarier.

Vi använder oss av speciella kompetenser som pedagogerna har t.ex. genuspilot som ansvarar och leder arbetet kring genus, hon utmanar oss med olika frågor. Pedagogernas ansvarsområden är också framtagna efter deras intresse och kompetens. Flera av pedagogerna har haft mentorsuppdrag åt de nya som börjar hos oss. Vi har en hälsocoach på förskolan som inspirerar oss. Hon ingår i rörelsegruppen för barnen, hon håller sig även uppdaterad inom kost t.ex. föreläsningar om socker, barnfetma m.m. som hon sedan delger oss på våra Apt. Vi har en pedagog som gått flera olika utbildningar inom barn med särskilda behov, hon är en viktig samtalspartner i vårt arbete med dessa barn. Vårt ekonomibitråde är med i köksgruppen där alla enheternas ekonomibiträden ingår. Hon går utbildningar för att bl.a. vara insatt i nyheter som kommer och kunna hantera barns allergier. Hon har ett väl utarbetat egenkontrollsystem som garanterar våra barn säker mat. En av pedagogerna är vår it-support. En av pedagogerna har också arbetslagsledande uppgifter, hon ingår även i förskolornas ledningsgrupp. Vi har även två fackliga ombud, ett för varje fackförbund. (Kommunal och Lärarförbundet).

Vi anpassar miljö och material på förskolan efter barnen och barngruppens mognad och behov. Vi placerar material i barnens höjd väl synligt för att väcka barnens intresse, nyfikenhet, lust att skapa, leka och lära. Vi ser vår inomhusmiljö som den tredje pedagogen då den är tydlig, strukturerad och under ständig utveckling. Vi lägger stor vikt vid en stimulerande, spännande, lustfylld inom och utomhusmiljö. Ett pågående område är just nu att utveckla utomhusmiljön ännu mer, då den är en resurs i samband med vårt rörelseprojekt.

Vi har barndatorer för de äldre barnen som de kan använda själva. Bildskärmar på barns nivå som är kopplade till pedagogernas datorer finns på alla avdelningar, där barnen kan se sig själva och kamraterna i ett bildspel. Barnen kan se vad det varit med om under dagen samtidigt som det blir en kul samlingspunkt för föräldrarna och barnen innan de går hem för dagen. Detta hoppas vi är en resurs för barnen i framtiden och för vår föräldrasamverkan. Förskolechefen har mailkontakt med föräldraråd/Upptäckarråd, hon skickar kallelser, dagordningar och protokoll över nätet. Aktuell information finns också tillgänglig på förskolans hemsida. Även kontakten med pedagogerna sker genom e-post, där också dokument vidarebefordras. Vi ser vad vi behöver inhandla till förskolan och köper in eller lånar material av varandra mellan avdelningar.

Som ett stöd för pedagoger när vi ska strukturera upp vår verksamhet under läsåret har vi arbetat fram en handlingsplan för förskolan, innehållande Verksamhetsåret och pedagogiska året. Syftet med denna är att i stora drag synliggöra i vilken ordning vissa återkommande moment ska genomföras och vad vi behöver tänka på i verksamheten. Detta minimerar stress, samtidigt som vi i lugn och ro får tiden att räcka till vårt uppdrag.

Pedagogerna vet var all dokumentation finns tillgänglig, reviderad, uppdaterad och klar.

KOMPETENSUTVECKLING, TILLVARATAGANDE AV MEDARBETARNAS KOMPETENS

För att behålla våra pedagoger arbetar vi på förskolan för att ha en öppen dialog mellan oss, att få ha "högt i tak" och en tillåtande atmosfär sinsemellan. Vi ska se varandras goda sidor.

Vi anordnar gemensamma föreläsningar för alla pedagoger inom utvecklings- och fördjupningsarbeten. Vi fortsätter med våra nätverk så att pedagogerna får tid till att avsluta de projekt de startat i lugn och ro. Pedagogerna söker även egna kurser och fortbildningar utifrån

---

behov och intresse. Vi har tillsammans bestämt och beställt utbildning om R.U.S Relationsutvecklingsschema. Syftet är att vi vill ha en tydlig och gemensam modell för att vidareutveckla våra barngenomgångar. Det är en tydlig modell för pedagogerna att tillsammans titta på barns sociala utveckling. Vi började läsa boken "Barns väg till trygghet" och efter det bjöd vi in författarna för en föreläsning med efterföljande handledning. Detta ska följas upp tre gånger per år, januari, maj och november med återkoppling till författarna/utbildarna i augusti 2009. Förskolchefen har en pågående rektorsutbildning som beräknas vara klar i december 2009, vilket ytterligare höjer kvalitén på förskolan. Det finns ett grundlagt arbete med IT så att alla har fått del av ett basutbud. Vi tar tillvara på de olika kompetenser som medarbetarna har. Vad de lär sig genom kompetensutveckling, genom att man delger varandra sina kunskaper på Apt, ped. forum, planeringsdagar/studiedagar och i det dagliga arbetet.

Pedagogerna lägger upp sina arbetsscheman efter brukarnas behov av öppethållande och efter hur många personaltimmar per vecka som sammanlagt finns att tillgå. Vi har högsta möjliga bemanning under de timmar på dagen då de flesta barnen är närvarande. Antal pedagoger anpassas efter antal barn på förskolan. Vi har eftersom flera heltidsanställda valt att arbeta färre timmar en anställd som arbetar på plocktimmar.

Vi samarbetar även vid korttidsfrånvaro och ledigheter, hjälper vi varandra över avdelningarna och arbetar över vid behov. Vid frånvaro under längre tid anlitar vi vikarier.

Den gemensamma planeringstiden för arbetslagen ägnas åt gemensam reflektion, barngenomgång, tvärgruppering av barn, genomgång och uppföljning av alla handlingsplaner/utvecklingsplaner, uppföljningar från förra barngenomgången, ansvarfördelning för vuxna i arbetet med enskilda barn och barngruppen fram till nästa gemensamma planering som lämnas in skriftligt till förskolechefen. Vi har under åren haft pedagoger som vidareutbildat sig till barnskötare samt barnskötare som gått fördjupningsutbildningar. Den individuella planeringstiden ägnas åt reflektion och planering för individuella åtaganden i form av ansvarspersonal för barn, ansvarig för tvärgrupp och särskilda uppdrag. Pedagogerna gör regelbunden inventering av barnens vistelsetider på förskolan och förtätar sitt schema utifrån detta. Vi dokumenterar detta arbete genom att när vi samtalar skriva ner och förtydliga för oss själva. Vad har hänt? Hur går vi vidare? Vem är ansvarig? När detta är gjort arbetar vi tillsammans fram en handlingsplan som vi följer fram till nästa genomgång.

BUDGET

Vid terminsstart redovisar förskolechefen hur budgeten ser ut och hur hon tänkt fördelningen över året. Vid det tillfället finns möjlighet för alla att diskutera upplägget och komma med synpunkter. På varje Apt har vi en stående punkt för ekonomin.

UPPFÖLJNING FÖR ALLA ÅTAGANDEN:

Varje termin utvärderar pedagogerna de olika grupper de varit ansvariga för, de utvärderar sitt eget avdelningsarbete, reflekterar och analyserar tillsammans för att kunna arbeta fram en ny grovplanering för nästa termin. När planerandet börjar tar de också med verksamhetsplanen + Lpfö 98 för att kontrollera om de täcker in de områden som krävs. Vi följer upp arbetet på avdelningsplaneringar/möten, Apt, enskild planering, planeringsdagar, studiedagar.

I vårt samarbete med föräldrarna har vi månadsbrev, utvecklingssamtal, föräldraråd, föräldramöten, upptäckarråd (alla fyra förskolorna i enheten) dagboksanteckningar om verksamheten i stort finns på veckokalendern i hallen på avdelningarna eller/och så får föräldrarna information muntligt. Vår hemsida har också aktuell information till alla föräldrar. Vi dokumenterar med bland annat fotografier och samlar barndokumentation av olika slag (egna alster, intervjuer mm) för varje barn i Portfolio. En pedagog från varje avdelning ingår i att löpande under årets gång, utveckla och utvärdera förskolans rörelsetema.

Vi använder oss av en bedömningsmall som utarbetats efter Verksamhetsplanen. Där vi genom ett självskattningsschema utvärderar de olika områdena inom varje delmål. Vi arbetar sedan med bedömningsmallen gentemot utvärderingen och analysen för att kunna se förbättringsområden som vi sedan dokumenterar. Detta har gjort att åtagandena blivit tydliga och aktuella i vår verksamhet.

För att kunna se att vi uppnått resultat av våra åtaganden och mål använder vi oss av observationer, dokumentation, intervjufrågor till barnen, utvecklingssamtal och föräldraenkäter. Dessa ligger till grund för uppföljning som sker genom sammanfattning och utvärdering. Vi går igenom detta på våra avdelningsmöten och föräldraenkäten diskuteras på Apt.

Psykosociala enkäten görs också varje år redovisas under punkt 15

RESULTAT

---

12. Vårt syfte är att hela tiden se förbättringsområden och vidareutveckla verksamheten. Vi inser att vi inte blir klara, ständig utveckling är ledordet.

Utvärderingar och reflektionsanalyser som pedagogerna gjort löpande under året visar att barnen är mer delaktiga i vår dagliga verksamhet. Barnen visar genom att komma med idéer och förslag att de har en röst som pedagogerna lyssnar till. Vid reflektionerna och utvärderingarna ser pedagogerna också att de grundförslag som de haft väldigt ofta fått en helt ny riktning när barnen börjar vara aktiva i verksamheten.

En av småbarnsavdelningarna har under åren låtit barnen välja fritt var de ska sitta vid maten, vilket främjat den spontana leken och dagens lekkamrat. På den andra småbarnsavdelningen har barnen visat behov av att ha egna platser, vilket pedagogerna självklart repekterat.

Genom att pedagogerna visar på ett förhållningssätt mot barn och andra vuxna som är baserat på empati ser vi idag genom observationer och dokumentation att barnen är mycket empatiska i sitt förhållningssätt till varandra.

För att uppmärksamma och stödja varje barns individuella utveckling går pedagogerna igenom innan utvecklingssamtalet med föräldern, vad de gemensamt kommit fram till. Under samtalet antecknar pedagogen förälderns åsikter och tankar. Därefter återkopplar pedagogerna med varandra och använder det i vår fortsatta planering.

Vårt ekonomibiträde har gått på utbildning som hon önskat med fokus på vegetarisk mat, vilket det funnits behov av mer kunskap om på vår förskola. Hon är medveten om vikten av näringsriktig mat, ekologiska inköp och att servera en väl genomtänkt kost. Vi ser en trend att både föräldrar och pedagoger blir alltmer medvetna om matens betydelse.

13. År 2005 fanns en trend av att föräldrarna sökte sig till andra förskolor i närområdet. Detta har vi genom mycket arbete lyckats vända och idag har vi en stor tillströmning utav barn från Hägersten och Älvsjö. Vi har genom att vi tydliggjort vår verksamhet arbetet oss fram till ett gott renommé, som vi nu ständigt arbetar med för att förbättra och vidareutveckla.

Sedan vi blev privata ansvarar vi för vår egen intagning till förskolan. Vi har en kö där föräldrarna rangordnar våra fyra förskolorna för att vi ska kunna se var de vill ha plats. Detta var en rolig upplevelse att se HUR lång kön är till Fantasia. Trenden är en ökad tillströmning av barn.

14. Vi har en föräldraenkät som ges ut vartannat år. Nästa enkät kommer att lämnas ut 2010. Denna enkät finns som bilaga 1 och den finns också tillgänglig i sin helhet på platsbesöket.

Vi har sedan 2005 ständigt förbättrat vårt resultat Enkäten visar att vi förbättrat oss år från år. Genom att pedagogerna får större och större inflytande och ansvar över sin egen verksamhet har resultatet blivit bättre. Vi får många spontana kommentarer från föräldrarna om att de ser en tydlig förbättring kring vår verksamhet sedan privatiseringen. Pedagogerna upplevs som nöjdare av föräldrarna, det är resultat av deras upplevelse av att ha mer att säga till om. Det är viktigt att alla pedagoger känner sig delaktiga i sin egen arbetsmiljö. Detta kommer vi att arbeta mer med för att behålla det goda resultatet.

När enkäten är sammanställd går vi tillsammans igenom den och tittar efter utvecklingsområden. Vi analyserar och utvärderar resultaten för att se till att nästa enkät får ett bättre resultat. I år valde vi att arbeta med att öka svarsfrekvensen som var låg vid förra enkäten och med punkt 5 som handlade om kvalitetsgarantin. Förskolechefen var med på alla föräldramöten under hösten för att diskutera med föräldrarna om de hade några tips och idéer för att öka svarsfrekvensen och öka intresset för våra kvalitetsgarantier. Resultatet blev att genom vårt mailsystem påminna föräldrarna om enkäten och vid sammankomster lägga fram Kvalitetsgarantierna. När nya garantier kommer ska de mailas ut till alla föräldrar. Det ska nu förskolechefen göra vid nästa tillfälle. Vi hade inget uppsatt mål för 2008 års enkät men för 2010 ska vi arbeta för att uppnå ett medeltal på 3,8 i snitt.

Fysiska skyddsronden görs varje år. Vi går igenom förskolan med skyddsombud från våra fyra enheter som kan se med nya ögon på vår fysiska arbetsmiljö, barns säkerhet, elrond, SBA, allergirond, riskrond. Vi gör också en handlingsplan och åtgärdar det som behövs.

15. Efter privatiseringen har pedagogerna fått mer inflytande och delaktighet, vilket gör att vi snabbare kan agera och förändra när något händer. Vi har en arbetsgrupp på förskolan som består av en representant från varje avdelning som på kort tid kan sammanstråla när eventuella nya frågeställningar dyker upp.

Vi har psykosocial enkät varje år. Förra årets enkät uppvisade bra resultat och att sedan resultatet blev ännu bättre 2009 är fantastiskt.

	2008	2009
Allmänt:	4,6	4,8
Samverkan och delaktighet:	4,7	4,7
Chef och medarbetare:	4,6	4,8
Utveckling och förändring:	4,3	4,7
Jämställdhet och mångfald:	4,6	4,8
Arbetsmiljö:	4,5	4,8

Resultat och analys: vi har sedan förra årets enkät arbetat med två frågeställningar som vi valde ut på ett Apt.

1. Har du möjlighet att förbättra arbetssättet för att utföra dina arbetsuppgifter?
2. Hinner du med dina arbetsuppgifter?

Genom diskussioner på Apt, har vi valt att diskutera i helgrupp och sedan i smågrupper, hur vi själva planerar och varför planerar vi så vi inte hinner? Det var viktigt att diskutera att mycket av otillräckligheten ligger hos oss själva och att inte vara för självkritiska. Det här resulterade i att i årets enkät kände pedagogerna sig nöjdare.

Resultat och trend vi vill se till 2010. Se till att vi behåller de fina siffrorna som visar att vi kommit långt i vårt arbetssätt på förskolan.

Enkäten i sin helhet finns att tillgå på platsbesöket.

16. 2009: Prognosen för 2008/2009 är lagd enligt läsårsvis, vilket underlättar då hela vår verksamhet är läsårsförlagd. Årets resultat förväntas bli positivt. Eftersom vi ser ett positivt resultat har vi köpt in handledning till förskolan, köpt in utbildningar och fortbildningar. Vi har lyckats behålla barnantalet på bra nivå. Vi kommer även att köpa in ergonomikonsult till vårt ekonomibiträde för att förebygga arbetsskador.

2008: Då förskolan Fantasia ingår i en större enhet har vi valt att ha fyra kostnadsställen vilket innebär att man lätt kan följa förskolans prognos och uppföljning. Årsredovisningen hade bokslut i juni då redovisade vi ett överskott på 100,000:-, vilket var för ett halvår.

2007: Årets redovisade resultat visade ett överskott på 147,000:-. Då vi lämnade kommunen 31.12.2007 återgick ekonomin och budget till kommunen och Förskolorna Upptäckarna hade 0:- i kassan.

2006: Årets redovisade resultat visade ett överskott på 181,000:-

Resultat och trender;

Vi har på förskolan gemensamt bestämt att vi ska arbeta upp en buffert för oförutsedda kostnader så vi inte ska vara så sårbara och vi har lyckats bra. Det är viktigt att pedagogerna förstår hur budgeten fungerar och kan se till helheten så vi prioriterar rätt. Pedagogerna och förskolechef har tillsammans diskuterat hur vi ska gå tillväga för att minimera det underskott som uppstår vid skolstart. I och med privatiseringen måste skolbarnen säga upp sig, vilket medför att förskolan förlorar sin intäkt. Pedagogerna har funnit på bra lösningar.

På livsmedel, förbrukningsmaterial, el och andra produkter har det skett en kostnadsökning.

17. Under de tre senaste år har en förskollärare slutat. I dagsläget är en ny barnskötare på väg in i vår verksamhet. Att det varit så lite omsättning beror på duktiga, aktiva pedagoger som gemensamt skapat ett bra arbetsklimat. Vi arbetar hårt med att förbättra vår förskola och göra den till den attraktiva arbetsplats den idag är. Trenden är att vår förskola är väl fungerande och har ett bra rykte, vilket gör att jag får samtal av pedagoger som vill arbeta hos oss.

18.	Korttidsfrånvaro	Långtidsfrånvaro
2006	2,8	9,7
2007	2,9	9,7
2008	3,9	1,7

Sjukfrånvaron har varit hög. Vi ser också en trend av att föräldrar får svårare och svårare att stanna hemma med sina infekterade barn, vilket gör att sjukfrånvaron tidvis kan vara stor. I statistiken har två långtidssjukskrivna ingått som tillhört vår förskola. Dessa försvann 2008 vid privatiseringen. Resultatet redovisas i % av arbetad tid.

Vid upprepad korttidsfrånvaro genomför vi en rehabiliteringsutredning för att klargöra för pedagog och förskolechef sjukfrånvarons orsak. Hjälper inte detta är nästa steg förstadagsintyg. Förskolan har en utbildad hälsocoach som genom olika aktiviteter utmanar och uppmuntrar oss. Pedagogerna får varje år en friskvårdspeng. Ett år var den avsatt till gemensamma aktiviteter, i år valde pedagogerna att få pengarna för egna hälsofrämjande aktiviteter. Dessutom blev alla pedagogerna utmanade att "gå till Prag" en tävling inom hela enheten som uppmuntrar att vi ska röra på oss mer.

Det är viktigt att uppmuntra frisknärvaron på förskolan.

UTVECKLING

19. På en gemensam planeringsdag varje termin gör vi en övergripande grovplanering, som utgår från tidigare termins utvärdering/reflektioner och analyser. Därefter gör avdelningarna sina grov/fin planeringar med våra styrdokument som grund. Under terminen fortsätter vi säkerställa vår planering och gör ev. förändringar efter barngruppens utveckling och behov. Vi återkopplar till varandra efter utvecklingssamtal med föräldrarna och diskuterar de förändringar som behöver göras. Vi går på gemensamma föreläsningar och köper in aktuell litteratur som vi diskuterar och reflekterar tillsammans över.

Vi kom fram till att vi borde titta på ett grundläggande behov hos barn. Är de trygga, vågar de mer. Frågeställningen hos oss blev då Hur ser vi det? Då hade en pedagog läst och berättat om R.U.S.-modellen. Vi bestämde då att vi skulle beställa utbildningen om R.U.S (Relationsutvecklingsschema). Det är en tydlig modell för pedagogerna som innebär att man tillsammans tittar på barns sociala utveckling. Vi började med att läsa boken "Barns väg till trygghet" och efter det bjöd vi in författarna för en föreläsning med efterföljande handledning. Barnen ska observeras och resultatet sammanställas enligt R.U. S-modellen tre gånger per år, januari, maj och november. Vi har köpt upp en påbyggnad av utbildningen i augusti 2009. Vi har

då arbetat ett tag med modellen och har nya frågeställningar och undringar till handledarna som får fortsätta utbilda oss i R.U.S. Detta stämmer väl överens med våra åtaganden och barn/föräldrars behov. När vi gjort uppföljningen i augusti kommer vi utvärdera och analysera hur vi ska gå vidare.

20. Genom det utvecklingsarbete förskolan ständigt bedriver, hittar vi fler infallsvinklar att utveckla. Ett ex på detta är att vi ska i september 2009 lyssna på en föreläsning om Barns inflytande. Vilket ligger helt i linje med var vi befinner oss, just nu. Vi utnyttjar den återkoppling vi får från föräldrar och övriga pedagoger när vi kompetensutvecklar oss. Det gör att vi ser vilka behov av kompetensutveckling som finns. Vi följer aktivt vad som händer i samhället och tar del av aktuell forskning. När vi har barn i behov av särskilt stöd köper vi in de resurser vi behöver t.ex. handledning, utbildning och vi har ett nära samarbete med de olika H.A.B-teamen. Vi har också uppmärksammat att vi alla behöver uppdatera oss på kunskap kring denna problematik, därför köptes det in en föreläsning med fokus på problematiken som finns på vår förskola. Vi diskuterar på Apt och tar gemensamma beslut om föreläsningar, studiebesök och återberättar sedan på Apt/ped.forum Ibland går vi hela gruppen då det kan vara något som alla behöver, ibland något enskilt som just den pedagogen vill eller behöver. Vi tittar alltid på vad barnen behöver och söker oss utbildningar. Vi har haft diskussioner som lett till att vi vill säkerställa barns trygghet att våga välja, hur vi ska arbeta fram detta i en tydligare modell. Då hittade vi denna metod R.U.S, som vi vill arbeta med.

Vi har en öppen diskussion där vi tar tillvara föräldrarnas synpunkter, önskemål och behov. Vi tar på Apt upp föräldrars synpunkter så att alla pedagoger får vetskap om vad och varför vi agerar som vi gör. Då kan även alla pedagogerna bidra i nya diskussioner till nya förslag och lösningar.

VÅRA FRÄMSTA STYRKOR

- Vår gemensamma barnsyn: Vi har en tillåtande atmosfär där barnen får komma till tals och påverka verksamhetens innehåll. Pedagogernas goda förhållningssätt stödjer barnens empatiska och sociala förmåga. Vi är noga med att se det enskilda barnet och stärka deras personligheter. Vi utgår från att barn är kompetenta. Vi vuxna finns tillgängliga i barnens lek, både organiserad och egen lek. Alla vuxna känner ansvar för alla avdelningars barn. Vi delger varandra över husets alla avdelningar om "våra" barn så vi kan möta barnen på rätt sätt.
- Pedagogiska miljön ute och inne: Allt material är på barnens nivå, både skapande och lekmaterial, för att barnen själva ska kunna ta fram material utan att fråga om lov. Alla pedagoger försöker tillmötesgå barnens önskemål i största möjliga mån. Vi förändrar innemiljön efter barngruppens behov och önskemål. Vi har en stor, fantastisk gård med både skog och gräsmattor. Vi lyfter ut innerummen, tar ut stafflier, färg, papper, vattentunna så att barnen obehindrat ska kunna använda det. Vi går ofta från gården till skog och park. Vi har ett pågående förändringsarbete av vår utemiljö. Vi diskuterar fortlöpande och är i ständig utveckling.
- Samarbetet med föräldrar: Vi är noga med bemötandet på morgonen och eftermiddagen, vi pratar med varje barns förälder om hur dagen varit. Noga med att möta föräldrar när de har behov av att prata. Vi välkomnar alltid föräldrarnas synpunkter och önskemål och tar

tag i problem direkt så föräldrarna ska känna sig trygga. Föräldrarna väljer själva hur mycket de vill vara involverade i vår verksamhet.

VÅRA SVAGHETER

- Sjukfrånvaron bland oss pedagoger: Vi har märkt en markant skillnad de senaste åren att föräldrar får svårare och svårare att stanna hemma hos sina infekterade barn. Detta gör att även vi drabbas.
- Kommande utebliven barntillströmning: Även om det just nu är mycket nybyggnationer och en ökning av barnafödandet. Det kan vara ett hot i framtiden.
- Vi skulle gärna se en ökning av andelen män i vår bransch, för att främja jämlikheten. Lättar att arbeta med en jämställdhet med flera män på arbetet.

VÅRA MÖJLIGHETER

- De största möjligheterna ligger i att vi den 1.1.2008 privatiserade förskolan och bildade med tre andra förskolor en enhet, Förskolorna Upptäckarna AB. Det ger oss mer utrymme för kortare beslutsvägar och en större frihet gällande budget, val av leverantörer, egen intagningskö och en tydligare organisation.
- När förskoleinspektörerna från utbildningsförvaltningen var hos oss fick vi en bra och tydlig återkoppling till vår verksamhet och detta har vi arbetat med för att ytterligare förbättra vår verksamhet.
- Återkopplingen som vi fick från examinatorerna efter kvalitetsutmärkelsen 2008 gjorde att vi åter igen satte oss ner och arbetade mer med målfokus och resultat/analys. På förskolan arbetar vi processinriktade med alla våra barn, vilket ger en ytterligare dimension när det gäller att hitta resultat/mål. Det är svårare att mäta resultat än när man har allt färdigplanerat från början, men vi vill absolut inte arbeta på något annat sätt eftersom vi så tydligt upplever att det är processen som är det viktiga i arbetet med barnen inte målet. Vi anser att det är pedagogernas arbetssätt, förhållningssätt och metoder som främst är det som ger resultat i arbetet med barnen.

VÅRA HOT

- Ett hot i vår närhet är konkurrensen med andra förskolor i Älvsjö/ Hägersten
- Ett annat hot är svårigheten att vid behov rekrytera utbildade, kompetenta pedagoger.
- Ev. förändrade politiska beslut.